

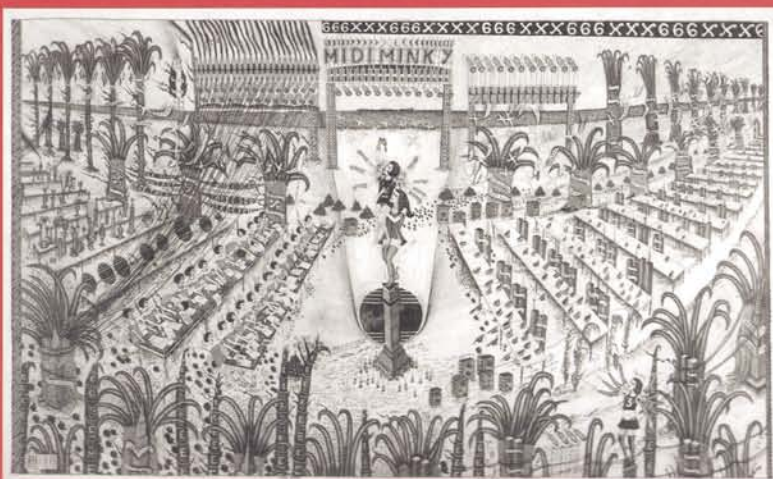
De ingehouden woede van Wenzel en Hipkiss

Galerie Hamer is de eerste en enige Nederlandse galerie, gespecialiseerd in Outsider Art. Oprichter Nico van der Endt weet al sinds de start in 1969 een keur aan internationale kunstenaars en kunstkopers aan zich te binden. In plaats van over Outsider Art, spreekt hij tegenwoordig liever over "singuliere kunst", wat "op zich zelf staand" en "uniek" betekent. Deze kwalificaties gelden dan ook stuk voor stuk voor de kunst die hij 'in stock' heeft, waaronder het werk van Roy Wenzel en Chris Hipkiss. Out of Art vroeg hem naar zijn visie op de verschillen en overeenkomsten tussen het erotisch geladen werk van beide kunstenaars.

Volgens de galeriehouder laten beiden de interpretatie van hun werk over aan de beschouwer, Wenzel wellicht onbedoeld, Hipkiss wel degelijk met opzet. Volgens Van der Endt is in hun beider werk sprake van een "ingehouden woede tegen de wereld". Zo spreekt uit de persoonlijke en extraverte tekeningen van Wenzel een onverbloemde uiting van seksualiteit. Hij tekent vanuit het onvermogen te communiceren en uit zijn gevoelens onder meer in figuren met opengesperde, schreeuwende monden. Zijn seksuele verlangens worden zichtbaar in een steeds terugkerende erotisch geklede vrouwenfiguur.

De "ingehouden woede" van Hipkiss heeft een meer politieke lading. Hij gaat planmatig te werk en "reflecteert vanuit zijn intellectuele bagage". Zijn meer introverte tekeningen zitten vol symboliek. Ze tonen de ambivalentie tussen de vruchtbare aarde met enerzijds de vrouw als vruchtbaarheidssymbool en anderzijds de vernietiging van diezelfde aarde. Vooral in het werk *Midi Minky* is een sleutelrol weggelegd voor de vrouw als gifmengster of als veelarmige, Hindoeïstische godin van destructie en wederopbouw.

Hoewel het werk van beide kunstenaars vanuit totaal verschillende behoeften wordt gemaakt, herkennen we in de kleurentekeningen van Wenzel en de zwartwit tekeningen van Hipkiss duidelijk "de kracht van de seksualiteit".



Chris Hipkiss; de vrouw brengt redding

TEKST: HENNY VAN BREE

Het werk van Chris Hipkiss is gecontroleerd en beheerst. In zijn zwart wit tekeningen speelt de vrouw een hoofdrol. Zij heeft een machtige positie en brengt zowel redding als vernietiging. De wereld die de kunstenaar ons toont lijkt vol symboliek. Gestreefd wordt naar een natuurlijk evenwicht.

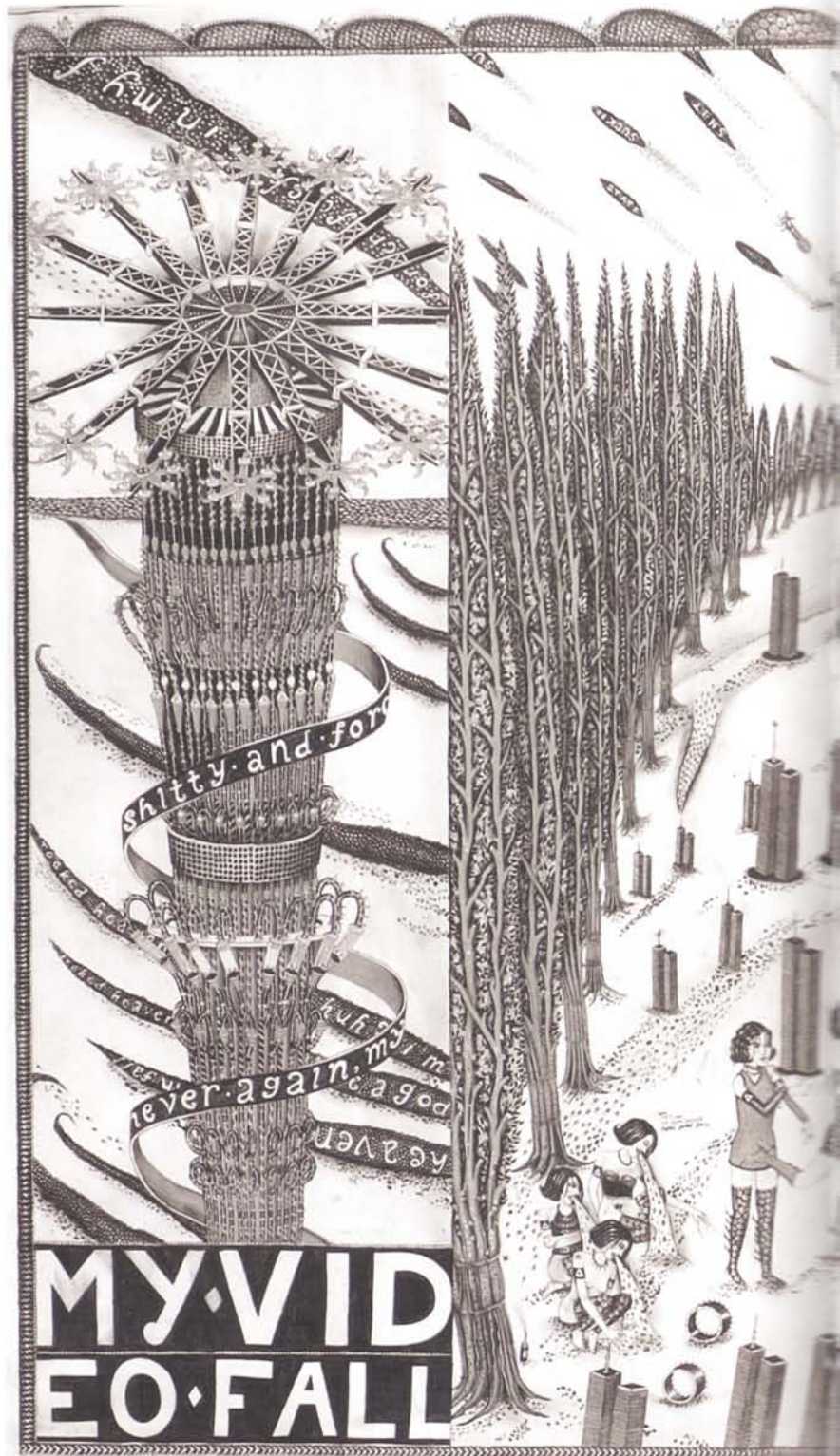
De precisie van het tekenen

Chris Hipkiss (1964) is opgegroeid in een arbeidersgezin in West Londen. Als kind is hij al geïnteresseerd in planten en kent hij de Latijnse namen. Op school vindt hij tekenen het leukste vak. Hij leert voor meubelmaker en gaat in de meubelfabriek van zijn vader werken. Hij trouwt met Alpha en samen wonen ze op het platteland van Kent. Daar kan hij zijn fascinatie voor planten verder ontwikkelen. Hij gaat steeds meer tekenen en studeert daarnaast geografie. Eerst zijn het kleine tekeningen maar later ontstaan in de rust van de Engelse 'countryside' tekeningen met afmetingen van wel 1,5 x 2 meter, of zelfs op één rol papier van 10 meter. Sinds 2002 wijdt Hipkiss zich in Zuid Frankrijk volledig aan zijn kunst.

Van meet af aan tekent hij uitsluitend met potlood, met als enige tonen zwart, wit en grijs. Soms voegt hij zilver- of goudinkt toe. Over het gebruik van kleur zegt Hipkiss "Ah, the horror, the horror. I have a mental block about the use of colour. I love the precision of drawing and the very nature of colour makes precision harder to achieve". ("Het is verschrikkelijk. Mijn hoofd blokkeert bij het gebruik van kleur. Ik houd van de nauwkeurigheid van het tekenen en de aard van kleur maakt het nog moeilijker om die precisie te bereiken.")

Het vrouwelijke aan de macht

Hipkiss tekent de natuur en meer specifiek, landschappen. Het is echter niet zijn bedoeling om een weergave van die landschappen te creëren. "I adore the feel of certain landscapes, being in them, experiencing their true meaning, to me, and I use parts of them, but I'm acutely →



Chris Hipkiss
My Video, My Fall, 2001
Gemengde techniek op papier,
87,5 x 149,5 cm
Collectie Galerie Hamer, Amsterdam

"Ah, the horror, the horror.
I have a mental block about
the use of colour..."



MY FEEL

“...I’m acutely aware of the difference in meaning between a drawn picture and a real scape for me...”

aware of the difference in meaning between a drawn picture and a real scape for me; the former is not an attempt to express the latter.” (“Ik houd van het gevoel van bepaalde landschappen, erin rond te dwalen, de ware betekenis ervan te ervaren, voor mezelf, en delen ervan pas ik zelf toe, maar ik ben me zeer bewust van het verschil in betekenis tussen een getekend beeld en een echt landschap; het eerste is geen poging om het laatste uit te drukken.”)

Als metafoor voor zijn politieke ideeën, gebruikt Hipkiss de plantenwereld. Hij vindt dat zijn tekeningen voor zich moeten spreken. Van der Endt vermoedt dat er sprake is van een ingehouden woede tegen de wereld. “In zijn geest is dat politiek bepaald. Ecologie is voor hem heel belangrijk. Zijn hoofdthema is: de vrouw aan de macht, de vrouw brengt redding”. Kortom, het gaat hier om de strijd tussen de mannelijke cultuur en de vrouwelijke natuur. De hoop van de kunstenaar is vanuit zijn ecologische belangstelling gevestigd op het natuurlijke, op het vrouwelijke. Deze theorieën ontkent Hipkiss niet, maar bevestigen doet hij ze evenmin. “Er klinkt alleen wat geamuseerd gemompel.” De kunstenaar geeft echter wel toe dat “het vrouwelijke aan de macht” voor hem een belangrijk thema is ten behoeve van een natuurlijk evenwicht.

Hipkiss verbeeldt ‘moeder aarde’ door een krachtig woekerende natuur. De vegetatie komt sterk seksueel geladen over. Regelmatig herkennen we terugkerende beeldelementen zoals vrouwen en torens waar Van der Endt fallussymbolen in ziet.

In *MyVideo Fall/My Feel* lopen slanke vrouwen tussen kleine versies van de Twin Towers. In het midden staat een grotere toren, opgebouwd uit kleine onderdelen, waaronder die van de Twin Towers. De breekbaar aandoende vrouwen hebben halflang golvend haar. Ze dragen korte rokjes, hoge kousen of laarzen en sommigen doen denken aan hermafrodieten met hun vrouwelijke én mannelijke geslachtskenmerken. Ze gooien met vliegtuigjes en raketten terwijl in de lucht spermatozoïde-achtige elementen uitzwermen.

In *Midi Minky* staat de vrouw centraal als godin van destructie én opbouw. In deze symmetrische compositie staat een vrouw op een zuil. Zij tilt een andere vrouw op. De hooggeheven vrouw heeft, net als Shiva, de Indiase

god die danst op de demon van de onwetendheid, acht armen. Aan weerszijden van de vrouwen staan rijen tafels. Aan de ene kant mengen vrouwen gif ter vernietiging van de wereld. Op de tafels aan de andere zijde ligt vagina-achtig fruit, klaar om bevrucht te worden voor de opbouw van een nieuwe en vooral betere wereld.

‘Fuck you’

Hipkiss gebruikt vaak letters en woorden in zijn tekeningen. Van der Endt ziet ze als ‘tags’, net als bij graffiti. Deze kreten lijken een diepere betekenis te hebben. Zo dragen de meisjes en hermafrodieten in *Aneantissez/l’Appel* elk een kledingstuk met daarop steeds één letter. Samen vormen ze het Amerikaanse woord ‘Buck’ (dollar). Eén van de torens heeft als opschrift het Franse woord ‘La Ferme’, (de boerderij), wat verwijst naar het vruchtbare telen en groeien van gewassen. In de planten zijn letterbordjes verwerkt. Opgeteld vormen ze onder meer de Amerikaanse uitdrukking “fuck you”, iets dat weer zou kunnen verwijzen naar de ingehouden woede van de kunstenaar.

Innerlijk gedreven

Uit veel van deze tekeningen spreekt een ruimtelijkheid die wordt gesuggereerd door herhaling van steeds kleiner wordende motieven. Die repeterende vormen geven het werk een decoratief karakter. Hipkiss gaat duidelijk planmatig te werk.

“Ondanks de woede, die uit zijn werk spreekt, is de kunstenaar zelf een introverte man. Uiterlijk komt hij niet over als een gedreven kunstenaar, maar innerlijk des te meer”, zegt Van der Endt, die Hipkiss beschouwt als “outsider vanwege de eigenzinnige vormgeving van zijn gedachtewereld die nauwelijks of geen verwantschap vertoont met bestaande uitdrukkingvormen”. Hij weet dat Hipkiss hier zelf anders over denkt; hij “noemt zichzelf een visionair kunstenaar, eigentijds en autodidact. Hij wil geen outsider zijn, omdat hij de beroepsmatige (en economische) aansluiting bij de grote kunstwereld nodig heeft en bovendien beseft, dat hij een intellectuele achtergrond heeft.”

Hoe dan ook, Hipkiss zet ons met zijn tekeningen aan het denken; over goed en kwaad, over cultuur en natuur en over de mysterieuze kracht van seksualiteit.